

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Elišky Cihlářové a soudců JUDr. Radana Malíka a JUDr. Jaroslava Hubáčka v právní věci stěžovatele **O. G.**, zastoupeného JUDr. Ivou Čackou - Pavlíkovou, Ph. D., advokátkou se sídlem v Praze 6, Myslbekova 15, za účasti **Ministerstva vnitra**, se sídlem v Praze 7, Nad Štolou 3, v řízení o kasační stížnosti proti rozsudku Krajského soudu v Hradci Králové ze dne 17. 12. 2004, č. j. 28 Az 111/2004 – 23,

takto:

I. Kasační stížnost **se zamítá**.

II. Žádný z účastníků **nemá** právo na náhradu nákladů řízení.

III. Odměna advokátky JUDr. Ivy Čacké – Pavlíkové, Ph. D., **se určuje** ve výši 2150 Kč. Tato částka bude vyplacena z účtu Nejvyššího správního soudu do 30 dnů od právní moci tohoto rozsudku.

Odůvodnění:

Rozsudkem Krajského soudu v Hradci Králové ze dne 17. 12. 2004, č. j. 28 Az 111/2004 – 23, byla zamítnuta žaloba stěžovatele proti rozhodnutí Ministerstva vnitra (dále jen „ministerstvo“) ze dne 8. 7. 2004, č. j. OAM-1494/VL-20-K02-2004, jímž bylo rozhodnuto o neudělení azylu stěžovateli podle § 12, § 13 odst. 1, 2 a § 14 zákona č. 325/1999 Sb., o azylu a o změně zákona č. 283/1991 Sb., o Policii České republiky, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o azylu“) a současně bylo rozhodnuto, že se na stěžovatele nevztahuje překážka vycestování ve smyslu § 91 zákona o azylu. Krajský soud v odůvodnění rozsudku uvedl, že důkazy opatřené ministerstvem a použité jako podklad pro rozhodnutí jsou úplné, poskytují možnost spolehlivého zjištění stavu věci a v tomto smyslu představují dostatečný podklad pro rozhodnutí. Skutečnosti uvedené stěžovatelem

nemohou být považovány za obavu ve smyslu zákona o azylu, neboť netvrdil, že mu nátlak a negativní reakce hrozila ze strany orgánů státní moci, nýbrž výlučně ze strany soukromé osoby. Pokud byl svědkem nekalých praktik a páchání eventuelní trestné činnosti, měl to být naopak on, který měl reagovat a své poznatky kompetentním orgánům ohlásit. Stěžovatel své potíže a podezření žádnému kompetentnímu orgánu neohlásil a nepožádal jej o pomoc. Ministerstvo mělo dostatečné množství podkladů pro rozhodnutí ve smyslu § 14 zákona o azylu a posoudilo neudělení azylu podle tohoto ustanovení v mezích stanovených zákonem. Postupovalo také v souladu s ustanovením § 91 odst. 1 zákona o azylu, když v případě stěžovatele neshledalo existenci překážek vycestování, neboť z aktuálních informací o zemi původu a z údajů uváděných stěžovatelem nelze učinit závěr, že by náležel k osobám ohroženým skutečnostmi zakládajícími překážky vycestování ve smyslu § 91 zákona o azylu.

Proti tomuto rozsudku podal stěžovatel v zákonné lhůtě kasační stížnost z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 písm. a), b) a d) s. ř. s. Má za to, že jeho důvody, pro které se obává vrátit na Ukrajinu, byly nesprávně zhodnoceny a nesouhlasí s názorem krajského soudu, že mu nehrozí nátlak ze strany orgánů státní moci, nýbrž jen soukromé osoby. Pokud by byl nucen vypovídat v daňovém řízení proti manželu své sestry, pak by tento nátlak vyvíjela státní moc – policie a rovněž by nemohl najít zaměstnání pro nátlak policie. Ministerstvo porušilo § 3 odst. 4, § 32 odst. 1 a § 46 zákona č. 71/1967 Sb., ve znění pozdějších předpisů, (dále jen „správní řád“) tím, že nezjistilo přesně a úplně skutkový stav věci. Nepřezkoumatelnost napadeného rozhodnutí spatřuje v tom, že krajský soud vzal za podklad svého rozhodnutí pouze správní spis, aniž by tento obsahoval úplně a správně zjištěný skutkový stav. Zprávy, které byly opatřeny, nejsou úplné. V zemi původu stěžovatele panují jiné poměry než jaké zjistilo ministerstvo ve správním řízení. V tomto odkázal na čl. 43 a 53 Příručky k postupům a kritériím pro určování právního postavení uprchlíků, vydané Vysokým komisařem v lednu 1992 v Ženevě. Proto se stěžovatel domáhal zrušení napadeného rozsudku a přiznání kasační stížnosti odkladného účinku.

Ministerstvo ve vyjádření ke kasační stížnosti popřelo její oprávněnost, neboť jak správní rozhodnutí, tak i rozsudek krajského soudu byly vydány v souladu s právními předpisy a odkázalo na obsah správního spisu, zejména na vlastní podání a výpovědi stěžovatele učiněná ve správním řízení, a na vydané rozhodnutí. V průběhu správního řízení bylo objasněno, že důvodem žádosti o udělení azylu je obava stěžovatele z možného výslechu na daňové policii ve věci daňových úniků svého nadřízeného a následná obava z jeho reakce. Skutečnosti uváděné stěžovatelem nejsou skutečnostmi azylově relevantními. K námitce použitých zpráv k situaci v zemi původu ministerstvo uvedlo, že považuje informace, které při svém rozhodování použilo, za dostatečné k objektivnímu posouzení situace stěžovatele. Ministerstvo si samo určuje rozsah a způsob zjišťování podkladů pro rozhodnutí. Ve své volnosti je omezeno pouze jediným kritériem, a to, aby výsledkem byl náležitě zjištěný skutečný stav. Tento stav byl s ohledem na samotná tvrzení stěžovatele zjištěn dostatečně. Zprávy o zemi jeho původu ve správním spise obsažené jsou kompletní. Příručka k postupům a kritériím pro určování právního postavení uprchlíka, vydaná Vysokým komisařem v lednu 1992 v Ženevě není pro ministerstvo závazná, má pouze doporučující charakter. Stěžovatel ostatně nenaplňuje důvody uvedené v této příručce, neboť ve své žádosti o azyl neuvedl žádné důvody spadající pod důvody podle čl. 43 a 53 příručky. Z výše uvedených důvodů navrhlo, aby kasační stížnost byla zamítnuta pro nedůvodnost a nebyl ji přiznán odkladný účinek.

Nejvyšší správní soud přezkoumal na základě kasační stížnosti napadený rozsudek v souladu s ustanovením § 109 odst. 2 a 3 s. ř. s., vázán rozsahem a důvody, které uplatnil

stěžovatel v podané kasační stížnosti a přitom sám neshledal vady uvedené v odstavci 3 citovaného ustanovení, k nimž by musel přihlédnout z úřední povinnosti.

Podle § 12 zákona o azylu se azyl udělí cizinci, bude-li v řízení o udělení azylu zjištěno, že cizinec je buď pronásledován za uplatňování politických práv a svobod a nebo má odůvodněný strach z pronásledování z důvodu rasy, náboženství, národnosti, příslušnosti k určité sociální skupině nebo pro zastávání určitých politických názorů ve státě, jehož občanství má, nebo v případě že je osobou bez státního občanství, ve státě jeho posledního trvalého bydliště.

Z citovaného ustanovení vyplývá, že podmínky pro udělení azylu splňuje cizinec, je-li ve vztahu k jeho osobě zjištěno, že je pronásledován, respektive má odůvodněný strach z pronásledování z důvodů uplatňování určitých politických práv a svobod či politických názorů nebo má odůvodněný strach z pronásledování z důvodu příslušnosti k určité skupině obyvatel (rasové, náboženské, národnostní, sociální). Za pronásledování se pro účely zákona o azylu považuje ohrožení života nebo svobody, jakož i opatření působící psychický nátlak nebo jiná obdobná jednání, pokud jsou prováděna, podporována či trpěna úřady ve státě, jehož je cizinec státním občanem nebo pokud tento stát není schopen odpovídajícím způsobem zajistit ochranu před takovým jednáním.

V daném případě stěžovatel v průběhu správního řízení o udělení azylu uvedl, že ve vlasti pracoval od roku 1996 v pekárně, kterou vlastnili 4 společníci, mezi nimiž došlo asi v polovině roku 1997 ke sporu a následně k rozdělení celého podniku. Poté přišlo udání na jednoho z nich s tím, že v jeho provozovně dochází k daňovým únikům, neboť bylo produkováno více zboží než bylo přiznáno v dokladech. Oficiálně v pekárně pracovali pouze 3 lidé (stěžovatel, jeho žena a sestra), ve skutečnosti zde ale pracovali další 3 lidé „načerno“. Stěžovateli, jeho ženě a sestře začala chodit předvolání k výslechu k daňové policii. Jejich nadřízený jim sdělil, aby na tato předvolání nijak nereagovali, což učinili. Ředitel pekárny poskytoval určité dary policii, aby jeho případ odložila a neřešila, což činil úspěšně několik let. Nakonec se sestra stěžovatele za něj provdala, aby se tak vyhnula případnému svědectví proti manželovi. Stěžovatel uvedl, že jej od roku 1998 až do jeho odjezdu z vlasti nikdo z policie osobně nekontaktoval, ani si osobně nepřevzal žádné předvolání k výslechu ohledně daňových úniků svého nadřízeného. Dále sdělil, že se nedostavil k výslechu na žádné z předvolání policie, protože měl obavy z toho, aby jej policie nedonutila podepsat něco, co neřekl, nebo dokonce čisté papíry, na něž by si sami policisté doplnili výpověď, což by mohlo mít za následek mstu ze strany ředitele pekárny. Vzniklou situaci, která trvala od roku 1998 řešil stěžovatel tím, že si vyřídil doklady k odjezdu, manželka se odstěhovala k babičce a on sám dne 25. 3. 2004 vycestoval z Ukrajiny do České republiky. Potvrdil, že nikdy neměl žádné problémy se státními orgány Ukrajiny a ani se nikdy osobně nesetkal s pracovníky daňové policie, kteří vyšetřovali daňové úniky jeho nadřízeného a ani neměl žádné problémy s vycestováním z vlasti. Dále potvrdil, že nebyl obviněn z trestného činu v této věci. O azyl požádal, aby se nemusel vracet zpět na Ukrajinu, neboť se obává, že by musel vypovídat u daňové policie proti svému nadřízenému a následně by měl s ním problémy a nemusel by kvůli tomu najít zaměstnání. Jiné důvody podání žádosti o udělení azylu v České republice neuvedl.

Tyto stěžovatelem tvrzené osobní problémy nemohou být bez dalšího hodnoceny jako pronásledování z důvodů stanovených v ustanovení § 12 zákona o azylu, což také v souladu se zákonem dovodilo jak ministerstvo, tak i krajský soud. Subjektivní právo na azyl je právem na nezbytnou ochranu v případě pronásledování nebo odůvodněného strachu před

pronásledováním, ale nikoliv právem vybrat si zemi, v níž chce cizinec žít a pracovat a kde si chce legalizovat tímto způsobem pobyt. Udělení azylu je zcela specifickým důvodem pobytu cizinců na území České republiky a nelze je zaměňovat s jinými legálními formami pobytu cizinců tak, jak jsou upraveny např. v zákoně č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky.

Rovněž i další námitku o nedostatečně zjištěném skutkovém stavu věci ze strany ministerstva, čímž toto mělo porušit § 3 odst. 4, § 32 odst. 1 a § 46 správní řádu, nepovažuje Nejvyšší správní soud za důvodnou. Stěžovatel pouze v obecné rovině namítal nezákonnost správního rozhodnutí, aniž by ke svým tvrzením o porušení citovaných ustanovení uvedl konkrétní argumentaci. Protože Nejvyšší správní soud je vázán jak rozsahem kasační stížnosti, tak jejími důvody, přezkoumal napadený rozsudek způsobem odpovídajícím vymezení v kasační stížnosti a dospěl k závěru, že ministerstvo si pro rozhodnutí opatřilo dostatek podkladů, když vycházelo z tvrzení stěžovatele uváděných v návrhu na zahájení řízení a v pohovoru k důvodům návrhu a dále ze Zprávy Ministerstva zahraničí USA o dodržování lidských práv na Ukrajině za rok 2003, jakož i z dalších písemných informací o zemi původu stěžovatele, které jsou součástí správního spisu. Takto zjištěný skutkový stav nelze, zejména s ohledem na skutečnosti uvedené stěžovatelem ve správním řízení, považovat za nedostačující pro rozhodnutí ve věci. Protože stěžovatel uváděl důsledně jako důvod podání žádosti o azyl snahu vyhnout se výslechu u daňové policie na Ukrajině, nebyl důvod provádět jakékoliv další důkazy, přičemž nelze také ponechat bez povšimnutí, že stěžovatel neuvedl, v čem spatřuje nedostatečnost provedeného dokazování. Proto Nejvyšší správní soud v řízení neshledal vadu ve smyslu § 103 odst. 1 písm. b) s. ř. s.

Pokud stěžovatel dále namítal, že napadený rozsudek je nepřezkoumatelný, neboť krajský soud vzal za podklad svého rozhodnutí pouze správní spis, aniž by tento obsahoval úplně a správně zjištěný skutkový stav, že zprávy, které byly opatřeny, nejsou úplné, protože v zemi jeho původu panují jiné poměry než jaké zjistilo ministerstvo ve správním řízení a že krajský soud se nedostatečně zabýval argumentací, kterou použil v žalobě, v rozsahu tohoto důvodu, který by bylo možno podřadit pod § 103 odst. 1 písm. d) s. ř. s., pro jeho nekonkrétnost a neurčitost, nemohl Nejvyšší správní soud napadený rozsudek přezkoumat, když stěžovatel namítal nezákonnost jen obecně a neuvedl, v čem tato spočívá.

Námitka stěžovatele, ve které se dovolával čl. 43 a 53 Příručky k postupům a kritériím pro určování právního postavení uprchlíků, je nepřípustná. Porovnáním obsahu žaloby a kasační stížnosti Nejvyšší správní soud zjistil, že tuto námitku stěžovatel neuplatnil v řízení před soudem, jehož rozhodnutí má být přezkoumáno, ač tak učinit mohl (§ 104 odst. 4 s. ř. s.).

Nejvyšší správní soud z důvodů výše uvedených kasační stížnost podle ustanovení § 110 odst. 1 s. ř. s. zamítl. Ve věci rozhodl v souladu s § 109 odst. 1 s. ř. s., podle něhož rozhoduje Nejvyšší správní soud o kasační stížnosti zpravidla bez jednání, když neshledal důvody pro jeho nařízení.

O stěžovatelem podaném návrhu, aby kasační stížnosti byl přiznán odkladný účinek podle ust. § 107 s. ř. s., Nejvyšší správní soud nerozhodl, neboť se jedná o věc, která byla vyřízena v souladu s ust. § 56 odst. 2 ve spojení s § 120 s. ř. s. přednostně.

Výrok o náhradě nákladů řízení se opírá o ustanovení § 60 odst. 1, věta první ve spojení s § 120 s. ř. s., podle kterého nestanoví-li tento zákon jinak, má účastník, který měl ve věci plný úspěch, právo na náhradu nákladů řízení před soudem, které důvodně

vynaložil, proti účastníkovi, který ve věci úspěch neměl. Stěžovatel v řízení úspěch neměl, proto nemá právo na náhradu nákladů řízení a ministerstvu žádné náklady s tímto řízením nevznikly.

Stěžovateli byla pro řízení o kasační stížnosti soudem ustanovena zástupkyní advokátka a podle § 35 odst. 7 s. ř. s. platí v takovém případě odměnu advokátky včetně hotových výdajů stát. Podle § 9 odst. 3 písm. f) vyhlášky č. 177/1996 Sb., ve znění pozdějších předpisů, náleží advokátce odměna za dva úkony právní služby 2 x 1000 Kč (§ 11 odst. 1 písm. b) ve spojení s odst. 3 a § 11 odst. 1 písm. d) citované vyhlášky) a podle § 13 odst. 3 citované vyhlášky náhrada hotových výdajů v částce 2 x 75 Kč, celkem tedy 2150 Kč.

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 16. září 2005

JUDr. Eliška Cihlářová
předsedkyně senátu